

ONS MARKENBOEK

Gorssel, februari 2019 - 37e jaargang no. 1

De Elf Marken zijn: Epse en Dommer, Dorth, Schoolt, Gorssel, Eschede, Harfsen, Eefde, Rijsselt, Angeren, Almen, Wolfeler

Ons Markenboek

Uitgave van de Historische Vereniging De Elf Marken te Gorssel.

De vereniging is opgericht op 27 september 1983 en heeft ten doel "de beoefening van de geschiedenis in het algemeen en in het bijzonder die van het grondgebied van de gehele, voormalige, burgerlijke gemeente Gorssel alsmede de bevordering in zo breed mogelijke kring van de belangstelling voor de geschiedenis van de voormalige gemeente Gorssel in al haar aspecten".

Contactpersonen van de werkgroepen

Archiefzaken: P. Staal, Teenkweg 3, 7211 EV Eefde, tel. 0575 - 517623
Bibliotheek: W.J. Holtslag-Harkink, Blauwedijk 11, 7218 BJ Almen, tel. 0575 - 432058
Excursies: W.J. Holtslag-Harkink, Blauwedijk 11, 7218 BJ Almen, tel. 0575 - 432058
Genealogie: H.G. Pelgrum, Bakkersteeg 3, 7218 BM Almen, tel. 0575 - 431781
Tramstation: A.R. Rolden, Dortherweg 21, 7418 HC Deventer, tel. 0575 - 493458

Verenigingsadres

Het Tramstation, Van der Capellenlaan 4, 7213 AG Gorssel

Website: www.deelfmarken.nl

Samenstelling bestuur

Voorzitter: J. Haijtinck, Reuvekamp 2, 7213 CE Gorssel, tel. 0575 - 492692
Vice-voorzitter: H. Hietbrink, Epsereyk 26, 7214 AR Epse, tel. 0575 - 491992
Secretaris: J. te Linde, Eendrachtstraat 4, 7211 AM Eefde, tel. 0575 - 517369
2e Secretaris: H.G. Pelgrum, Bakkersteeg 3, 7218 BM Almen, tel. 0575 - 431781
Penningmeester: J.G. Bleeker, Oxerweg 14, 7214 PM Epse, tel. 0575 - 494096
2e Penningmeester: A.R. Rolden, Dortherweg 21, 7418 HC Deventer, tel. 0575 - 493458
Leden: G.H. Smale-Bielderman, Plantageweg 1, 7215 SK Joppe, tel. 0573 - 431758
J. Hekkelman, Pikeursbaan 24, 7213 BT Gorssel, tel. 0575 - 491726
A.M. de Ruiter, Joppelaan 14, 7213 AC Gorssel, tel. 0575 - 492139
J.H. Huisjes, Het Have 20, 7211 NB Eefde, tel. 0575 - 511352

Erevoorzitter: W.J. Holtslag-Harkink

Redactiecommissie

Voorzitter: A.M. de Ruiter, Joppelaan 14, 7213 AC Gorssel, tel. 0575 - 492139
e-mail: capellenhof@gmail.com
Leden: A.M. Geerlink-van der Gang, Hoefslag 12, 7213 BW Gorssel,
tel. 0575 - 492183 e-mail: a.geerlink@kpnplanet.nl
G. Groot Wassink, Manegelaan 15, 7213 BN Gorssel,
tel. 0575 - 491224 e-mail: g.grootwassink@gmail.com

Ons Markenboek

37e jaargang no. 1, februari 2019

INHOUD

- 2 Mededelingen van het bestuur en de redactie
- 6 Gorssel, van Agrarische Gemeenschap tot Forensendorp – het boek
Roel Hendriks
- 8 Jaarverslag De Elf Marken 2018
- 13 Agenda Jaarvergadering 9 april 2019
- 13 Kievitseieren
Joop Hekkelman
- 15 De Ilbrinks van boerderij 't Hekkert in Gorssel
Ab Ilbrink
- 24 Ve-jeurdagsvesite op 't Nuessink
Wim Rood
- 29 Toen en Nu (10): Boerderij Bosman, Kring van Dorth

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR EN DE REDACTIE

Van het bestuur

Op vrijdagavond 30 november 2018 is in de protestantse kerk in Gorssel het boek 'Gorssel, van agrarische gemeenschap tot forensendorp' gepresenteerd. In dit nummer vindt u een verslag van deze avond. Veel intekenaren hebben toen de door hen bestelde boeken in ontvangst genomen. Het boek vindt gretig aftrek. Eind december was driekwart van de oplage verkocht.

Het bestuur kijkt terug op een goed 2018 en hoopt ook dit jaar weer met hetzelfde enthousiasme met u samen te werken. Wij wensen u een voorspoedig en gezond 2019.

Oprichting werkgroep begraafplaatsen en monumenten

Aanleiding om een werkgroep begraafplaatsen en monumenten op te richten was het voornemen van de gemeente om - vanwege achterstallig onderhoud - op de begraafplaats van Gorssel een zestal beeldbepalende graven te ruimen. Eén van deze graven is het graf van J. de Graaf, oud-secretaris van de gemeente Gorssel en schrijver van 'Uit Gorssel's Verleden' (1926). De Elf Marken heeft deze kwestie in de Erfgoedcommissie van de gemeente Lochem aan de orde gesteld. Dit zal naar verwachting resulteren in de afsluiting van een onderhoudsovereenkomst met Circulus-Berkel. Er is afgesproken om met de werkgroep eerst de graven op de begraafplaats in Gorssel te ontdoen van overtollig groen. Daarna zal bekeken worden hoe het verdere onderhoud aangepakt moet worden. Op 20 november 2018 is hiermee een begin gemaakt. De werkgroep bestaat uit een tiental vrijwilligers. Henk Hietbrink is de trekker van de werkgroep.

Overleg met het bestuur van het Historisch Genootschap Lochem Laren Barchem

Op dinsdag 25 september 2018 heeft een overleg plaatsgevonden tussen de dagelijkse besturen van het HG en De Elf Marken. We hebben elkaar bijgepraat over plannen en problemen. We hebben dit als zeer nuttig ervaren en afgesproken is dat we dit overleg jaarlijks gaan doen.

Lezingen voorjaar 2019

Als u dit leest hebben we de eerste lezing van 2019 al weer gehad. Op donderdag 17 januari verzorgde Mirjam van Velzen in het kerkje van Epse een lezing met als onderwerp 'horigheid'.

Harfsen: Ons Gebouw, donderdag 14 februari 2019

Ons bestuurslid Henk Hietbrink uit Epse zal ons door middel van een dialezing kennis laten maken met de geschiedenis van Joppe. Aanvang 20.00 uur.

Laren: Stegeman, woensdag 20 maart 2019

Dit seizoen is het Historisch Genootschap Lochem-Laren-Barchem aan de beurt om de gezamenlijke activiteit met onze vereniging te organiseren. Henk Schurink zal dan het een en ander over De Velhorst vertellen. Aanvang 20.00 uur.

Gorssel: Residentie De Roskam, dinsdag 9 april 2019

Deze avond houden we onze jaarlijkse ledenvergadering. Dit jaar hebben we weer enige reglementair aftredende bestuursleden, namelijk Gerrie Smale-Bielderman, Koos Bleeker en Joop Hekkelman. Zij zijn allen herkiesbaar, waarbij aangetekend moet worden dat Koos Bleeker in de loop van 2019 stopt als penningmeester en als ledenadministrateur van onze vereniging. Er zijn hoopvolle gesprekken met een opvolger voor deze functie maar een definitieve toezegging is er nog niet. Gelukkig blijft Koos wel bestuurslid en blijft hij dus Epe in ons bestuur vertegenwoordigen. Na de ledenvergadering zal Hans Geerlink de lezing over de Stoomtram Zutphen-Deventer, die eind 2016 onder grote belangstelling in Eefde gehouden is, herhalen. In Gorssel was deze lezing nog niet gehouden. Aanvang ledenvergadering 19.30 uur; de lezing begint aansluitend om 20.00 uur.

Genealogische dag

De werkgroep genealogie van De Elf Marken kondigt aan dat zij op zaterdag 1 juni haar jaarlijkse genealogische dag organiseert in 'De Brink', het bijgebouw van de protestantse kerk, Hoofdstraat 27 te Gorssel. Op deze dag zal de stamboom van de familie Roeterdink centraal staan.

Tramstation

Open dagen

De open dagen van november en december werden benut voor de presentatie en de distributie van het boek over Gorssel. In februari zijn we weer verder gegaan met het organiseren van open dagen. Voor de activiteiten tijdens deze open dagen verwijzen we u naar de plaatselijke pers.

Exposities

Van 30 november 2018 tot en met 3 januari 2019 exposeerde Annemieke Hakvoort uit Hengelo (Gld) haar werk in het Tramstation. Vervolgens was het de beurt aan Nelleke Wichman.

Wie er daarna komt was op het moment van publiceren van dit Markenboek nog niet vastgelegd.

Leren dialect schrijven (en lezen)

Bij De Elf Marken is de streektaal volwaardig onderdeel van de streekcultuur. Daar moet dus wat mee gebeuren en er moet meer aandacht naar toe. Op woensdag 20 februari 2019 wordt een dialectcursus gegeven in het Tramstation.

Tijdens een bijeenkomst van twee uur worden een aantal basisprincipes van het

schrijven in de streektaal behandeld. Hoe vertaal je de klanken die je hoort naar een geschreven tekst? Veel mensen die een dialect spreken vinden dat moeilijk. Tijdens deze workshop worden handvatten aangereikt om op eenduidig gespelde wijze te schrijven. Ook voor wie zich beperkt tot het lezen van streektaal levert deze cursus interessante inzichten op. Van de deelnemers wordt verwacht dat zij een zelf geschreven dialecttekst meebrengen van 200-300 woorden. Om deel te nemen is geen schrijfervaring vereist.

De Historische vereniging De Elf Marken biedt deze cursus geheel kosteloos aan. Docent is Joop Hekkelman.

Plaats en tijd: Tramstation Gorssel, woensdag 20 februari van 9.30 uur - 12.00 uur. Opgeven voor 15 februari bij: Joop Hekkelman, e-mail: opverhaalmetsjohan@gmail.com of bellen met 06-53517411.

Van de redactie

Wie weet het

In het laatste Markenboek van 2018 vroegen we naar de namen op een foto van een gezelschap jonge mensen rond een oudere heer. De herkomst is bekend: de 'oudere heer' is dirigent Klumper te midden van de zangers en zangeressen van de Epser zangvereniging 'Advendo'. De foto is gemaakt in de jaren dertig van de vorige eeuw.

De namen luiden van onderaf op de eerste rij (zittend op de grond): van links naar rechts Femia Lokman, Aaltje Dommerholt en Betsie Beusekamp.

Tweede rij: Corry van 't Zelfde, Heintje Noordkamp, Marie Wolters, H.J. Klosters, dirigent Klumper, Van Dam, H.J. Brinkman, Dini de Weerd en Bertha Noordkamp.

Derde rij: M. Rietman, Schoterman, Gerda Beusekamp, Janna Klein Ovink, Dini Dijkerman, Mientje Muntz, Mini van de Brink, mevrouw Wijnbergen, Withagen, Hekkert, Gerry Withagen en Jan Tuitert.

Bovenste rij: H. Wiltink (Tjoonk), Harm Kloosterboer, J. Beusekamp, H. Floors, Line Brinkman, A. Hekkert, Mina Dommerholt, Jan Tuitert, Willem Withagen, Berend Kloosterboer, Johan Wijnbergen, A. Rietman en Willem Wiltink.

Op de tweede foto van juryleden ter gelegenheid van een Oranjefeest in 1929 kwam helaas geen reactie.

Dan nu twee nieuwe foto's. De eerste foto laat een borduurwerk zien dat De Elf Marken onlangs kreeg.

Het wapen van de voormalige gemeente Gorssel is te zien, en verder lijkt het gemaakt te zijn ter gelegenheid van een jubileum: 1937-1962. De herkomst is onbekend. Wie heeft een idee?

De andere foto kregen we van Erwin Strookappe, die graag de complete namenlijst wil weten van de afgebeelde personen. De foto is gemaakt in de tuin bij de nieuwe

pastorie in Gorssel en toont ds. (Hajo Udo) Thoden van Velzen (geboren in 1840 en vanaf 1882 tot aan zijn overlijden in 1917 dominee in Gorssel). Hij is omringd door de kerkeraad, waarvan niet alle namen bekend zijn.

Zittend van links naar rechts: onbekend (Oostenenk?), Albert Boschloo (Boschloo), Carel Roeterdink (Groot Bentink), Marten Tuitert (Grote Muil), dominee Thoden van Velzen, Nieuwenhuis?, onbekend, onbekend en Jan Wiltink (Reins).

Staannd van links naar rechts: Jan Hendrik Nieuwenhuis (Klaphekke), onbekend, Albert Willem Roeterdink (Smeenck), Steging(k)?, Hendrik Makkink (Wolferink), Jan Willem Boerstoel (Braumkolk), onbekend, onbekend en Antoni Boschloo (Dijker).
Wie vult de onbekende namen in?

Als u meer weet, dan graag een reactie via info@deelfmarken.nl of per post aan Het Tramstation, Van der Capellenlaan 4, 7213 AG Gorssel. Zelf langskomen kan natuurlijk ook: dinsdag van 14.00 tot 16.00 uur en donderdag van 10.00 tot 12.00 uur.

Kopij voor het volgende nummer dient uiterlijk **zaterdag 23 maart 2019** bij de redactiecommissie binnen te zijn (indien mogelijk met afbeelding).

GORSSEL, VAN AGRARISCHE GEMEENSCHAP TOT FORESENDORP **Het boek**

Roel Hendriks

Hoewel Sinterklaas in aantocht was, trokken de leden van de werkgroep 'boek Gorssel' op vrijdag 30 november 2018 niet voor de goedheiligman vol verwachting naar de kerk. De vraag hoeveel mensen bij de presentatie van het boek zouden komen opdagen hield hen meer bezig. Het werden er uiteindelijk maar liefst 250! Zij zorgden niet alleen voor een bomvolle kerk, maar mede dankzij de humoristische sketches van de Theatergroep Achterhoekse Verhalen ook voor een gezellige sfeer. Wilma Makkink, Marie-Christien Grotenhuis, Wil Kerssen, Wim Hakvoort, Paul Zoerink en Jos Teunissen verdienen een groot compliment voor de manier waarop ze dit in zo korte tijd voor elkaar hebben gekregen. Jan Haijntink had als voorzitter niet alleen een prima verzorgde powerpoint presentatie voorbereid, maar reikte ook het eerste exemplaar van het boek uit aan locoburgemeester Henk van Zeijts.

Het begin

Het bestuur vond het in 2011 tijd worden voor een boek over Gorssel. Als er vrijwilligers gevraagd moeten worden

zijn Henk Bruil en Willy Holtslag altijd wel bereid er een aantal telefoontjes aan te besteden. In dit geval resulteerden zijn inspanningen in de vorming van een werkgroep van geïnteresseerde mensen die geen idee hadden waar ze aan begonnen. Nu, zeven jaar later, zijn ze gepokt en gemazeld en heeft menigeen in het dorp al kennis gemaakt met het resultaat van hun noeste arbeid. Daarbij moet het begrip 'noeste' de eerste jaren wel met een flinke korrel zout worden genomen, want Jan Haijntink heeft wel eens gezegd: "Als we de eerste paar jaar net zo hard gewerkt hadden als de laatste, dan had het in de helft van de tijd gekund". Hoe dan ook, het boek is er en, onbevooroordeeld als ik ben, kan ik zeggen dat het er prima uitziet.

Plezier

De eerste vergadering kan ik mij nog goed herinneren. De suggesties over de te volgen werkwijze vlogen over en weer over tafel. Toen de eerste kruitdampen waren opgetrokken kwam de volgende taakverdeling uit de bus: Ad de Ruiter ging de foto's beheren, Nico Meerburg was van alle markten thuis en vond genoegdoening in Wonen en Joppe. Annie Hoetink-Braakhekke voelde zich als oud-gezinsverzorgster helemaal thuis in de Zorg en Erna de Ruiter-Woertman was als ras-Gorsselse blij met het pakket Verenigingen en Middenstand. Mieke Geerlink-van der Gang nam het doorspitten van oude kranten, het verzamelen van achtergrondinformatie en het secretariaat voor haar rekening (in een later stadium heeft zij zich uit de redactiecommissie teruggetrokken). Ook over de vraag of boerenzoon Joop Hekkelman Landbouw, oud-wethouder Jan Haijntink Bestuur en Infrastructuur en oud-geschiedenisleraar Roel Hendriks Geschiedenis en Tweede Wereldoorlog voor hun rekening zouden nemen waren wij het gauw eens. Aan de slag dus! Nou, dat hebben we geweten! Maar liefst zeven jaar boeken lezen, mensen spreken en onderzoek doen waren nodig om voldoende materiaal voor het boek te verzamelen. De op de kop af 90 vergaderingen, nodig voor onderling overleg en uitwisseling van materiaal, waren door de gezellige sfeer (de lachsalvo's waren vaak tot buiten het station te horen!) echter voor velen meer een prettige onderbreking van de klus dan een belasting.

Wij hopen dat wij met 'Gorssel van Agrarische Gemeenschap tot Forensendorp' ons hoofddoel: het maken van een prettig leesbaar en rijk geïllustreerd boek, gerealiseerd hebben. Het was in elk geval voor ons een ervaring waar we met plezier aan terug denken.

JAARVERSLAG DE ELF MARKEN 2018

Tijdens de jaarvergadering op 17 april 2018 werd door Jan Haijntink Jan Huisjes uit Eefde aan de aanwezigen voorgesteld. Jan Huisjes was tot voor kort bij de gemeente Lochem werkzaam en heeft daar veel ervaring met automatisering opgedaan. We zijn blij dat hij zijn kennis voor onze vereniging wil inzetten. Onder applaus werd Jan Huisjes in het bestuur gekozen. Aftredend en herkiesbaar waren Jan Haijntink, Arend Rolden en Ad de Ruiter. Er waren geen tegenkandidaten aangemeld. Zij werden door de vergadering met algemene instemming voor een periode van drie jaar herkozen. Jan Haijntink deed hierbij de heuglijke mededeling dat in het vervolg de toevoeging waarnemend bij zijn voorzitterschap weggelaten kan worden. Het bestuur bestaat nu uit tien leden en is daarmee voltallig.

Financieel staat het er niet slecht voor. Moest vorig jaar nog melding gemaakt worden van een negatief resultaat over het jaar 2016 van € 39,39, deze keer is het resultaat over 2017 met een positief saldo van € 97,94 een stuk beter dan begroot. Er was gerekend op een tekort van € 77. Dit is vooral te danken aan de giften, het goede resultaat van de actie Hart voor de Achterhoek en de inkomsten uit de verkoop van het boek over Eefde, die buiten verwachting nog tot in 2017 doorliepen. Daarentegen valt de verkoop van het boek stoomtram Zutphen-Deventer tegen. Verder drukt de afschrijving (over een periode van tien jaar) op de investering voor de restauratie en inrichting van het Tramstation nog steeds op de exploitatie.

Op dinsdag 25 september vond een overleg plaats tussen de dagelijkse besturen van het Historisch Genootschap Lochem en De Elf Marken. We hebben elkaar bijgepraat over plannen en problemen. We hebben dit als zeer nuttig ervaren en er is afgesproken dat we dit overleg jaarlijks gaan doen.

De in 2015 ingestelde vergaderfrequentie is in 2018 voortgezet. Het Dagelijks Bestuur vergadert om de drie weken en het Algemeen Bestuur komt eenmaal per zes weken bij elkaar. Zodoende vergaderde in 2018 het DB zeventien keer en kwam het AB acht keer bij elkaar. De AB-vergadering wordt meestal vooraf gegaan door een DB-vergadering. Naast vergaderen zijn er nog meer bestuursactiviteiten te melden. Zo kregen de bestuursleden en hun partners op 3 oktober een rondleiding in Museum MORE.

Na een eerdere kleine daling in 2017 is het aantal leden in 2018 opnieuw iets gedaald, nu van 739 naar 724 leden. Daarnaast hebben we 83 (sponsor)leden, zodat we in totaal 807 leden hebben. Het bestuur bezint zich op acties om deze daling om te buigen naar een stijging.

Activiteiten van de verschillende werkgroepen

Redactiecommissie Ons Markenboek

Ondanks het veelal structurele gebrek aan kopij is de redactiecommissie er ook dit jaar weer in geslaagd een viertal mooie en goed verzorgde boekjes samen te stellen. Gerrit Groot Wassink heeft zitting genomen in de redactiecommissie.

Redactiegroep boek Gorssel

De redactiegroep van het boek Gorssel heeft in 2018 de werkzaamheden van het boek over Gorssel afgerond. Op vrijdagavond 30 november is het boek 'Gorssel, van Agrarische gemeenschap naar Forensendorp' in de protestantse kerk van Gorssel gepresenteerd. Veel intekenaren hebben toen de door hun bestelde boeken in ontvangst genomen. Het boek vindt gretig aftrek. Eind december was bijna twee derde van de oplage (1320 exemplaren) verkocht.

In 2016 is het boek Stoomtram Zutphen-Deventer verschenen. Ondanks de goede kritieken komt de verkoop maar langzaam op gang. Om de verkoop te stimuleren gaf Hans Geerlink ook dit jaar in de regio nog een aantal lezingen over de stoomtram.

Werkgroep genealogie

Op zaterdag 2 juni werd voor de vierentwintigste keer onze jaarlijkse genealogische dag gehouden. Deze was weer zeer geslaagd. Dit jaar stond de stamboom van de familie Koerselman centraal. Er kwamen circa 225 bezoekers naar De Brink, het bijgebouw van de protestantse kerk in Gorssel.

Werkgroep automatisering

Daarbij ondersteund door Henk en Wim Besselink heeft een aantal vrijwilligers veel ervaring opgedaan met de vorig jaar geïnstalleerde computerconfiguratie. Elke nacht wordt er een back-up gemaakt en in de cloud opgeslagen. Het kans om gegevens te verliezen is daardoor geminimaliseerd.

De vernieuwde website wordt goed bezocht. Het aantal vragen via onze website www.deelfmarken.nl is dit jaar opnieuw sterk gestegen. De website wordt door Wim Besselink actueel gehouden.

Werkgroep streektaal

Joop Hekkelman trekt deze werkgroep. Joop verzorgde op 3 maart in Zelhem de presentatie van het Beste Boek Achterhoek en Liemers 2017. Winnaar was het boek 'In het voetspoor van Heuvel'.

Werkgroep begraafplaatsen en monumenten

Deze werkgroep is in 2018 opgericht en bestaat uit tien personen. Henk Hietbrink is trekker van deze werkgroep. Aanleiding om de werkgroep op te richten was de voorgenomen ruiming door de gemeente van zes monumentale graven op de

begraafplaats van Gorssel, waaronder het graf van J. de Graaf, oud-secretaris van de gemeente Gorssel. Er is afgesproken om eerst de graven op de begraafplaats in Gorssel te ontdoen van overtollig groen. Daarna zal bekeken worden hoe het verdere onderhoud aangepakt moet worden. In november is hiermee gestart. Met Circulus-Berkel zal een gebruikersovereenkomst opgesteld en getekend moeten worden.

Tramstation, subwerkgroep gebouw en inventaris

Onder leiding van Henk Hietbrink heeft de bouwcommissie een interne verbouwing van de aanbouw uitgevoerd. Deze verbouwing hield in dat de werkruimte van de aanbouw is vergroot ten koste van de aangrenzende bergruimte. Dit betekende niet alleen verplaatsing van de tussenwand, maar ook herschikking en opruiming van spullen in de bergruimte, verplaatsing van de stellingen en kasten en herziening van de aansluitingen. We zijn Henk Hietbrink en de verbouwingscommissie veel dank verschuldigd. Er kunnen nu in de aanbouw presentaties voor circa 40 personen gegeven worden. Op zaterdag 1 september heeft een dakdeskundige gekeken naar de lekkage van de aanbouw. Het dak is aan de westzijde over de volle lengte en een breedte van ca. 1.25 meter in zeer slechte staat en vertoont veel scheuren. Daarbij komt dat de onderlaag zeer poreus is en volgens de deskundige dakdekker moet deze vervangen worden.

Tramstation, subwerkgroep exposities

In de expositieruimte zijn in een vitrine twee maquettes van het Tramstation (toestand 1926 en 2011) geplaatst, waarbij de maquette van het Tramstation 1926 is verfraaid met een model van de tram. Remko Storm uit Eefde is de maker van beide maquettes. In de loop van dit jaar hebben we voor onze exposities de beschikking gekregen over een groot 65" Lcd-scherm. Vele exposanten maken daar gebruik van om aanvullende informatie over hun expositie aan de bezoekers te verstrekken. In 2018 zijn er achtereenvolgens de volgende 8 exposities te zien geweest.

- Foto's van Geert de Groot uit Almen met als onderwerp Museum STAAL
- Schilderijen van Zenobia van Beek
- Schilderijen van Rie de Balbian Verster-Bolderheij
- Schilderijen van Edith Geleijn
- Foto's van mooie plekjes uit onze gemeente (gemaakt door Henk Hietbrink)
- Objecten van textielkunstenaarsgroep Zootex
- Schilderijen van Henk van Lottum uit Gorssel
- Schilderijen van Annemarie Hakvoort

Gezien het succes van de open dagen in de voorgaande jaren was besloten de reeks open dagen in 2018 voort te zetten. Zo zijn er, beginnend in februari, telkens op de eerste zaterdag van de maand, weer open dagen georganiseerd. Omdat hierbij januari, juli en augustus uitvielen, betekende dit dat de deuren op negen

zaterdag open stonden. De belangstelling voor onze open dagen is wisselend. Op de open dagen in september en oktober was er veel belangstelling voor de 'drieluik'- presentaties over oud-Harfsen en oud-Epse.

Tramstation, subwerkgroep archief en fotoarchief

Elke dinsdagmiddag en donderdagmorgen is een aantal leden van de werkgroep bezig met het verwerken van nieuwe aanwinsten en met het ontvangen van bezoekers. Het digitaliseren en ordenen van ons foto- en diabeestand wordt vooral op donderdagmorgen gedaan.

Activiteitencommissie (excursies en lezingen)

Excursies

Het bestuur kan met dank aan de activiteitencommissie ook dit jaar weer terugzien op een tweetal geslaagde excursies. Op zaterdag 16 juni maakte een groep van 25 personen onder leiding van stadsarcheoloog Michel Groothedde een wandeling in de Nieuwstad van Zutphen. Aan de dagexcursie op 11 september naar het Waterliniemuseum in Bunnik en naar de stad Utrecht werd door 53 personen deelgenomen. De bus was bijna vol.

Lezingen

De in 2018 gehouden lezingen en/of evenementen waren:

Epse, protestantse kerk, donderdag 22 januari

Kunsthistorica Monique Hafkamp verzorgde voor circa zestig belangstellenden een boeiende lezing over architectuur door de eeuwen heen in Gelderland.

Harfsen, Ons Gebouw, donderdag 22 februari

Job Teeuwen uit Almen liet ons door middel van een dialezing kennis maken met de natuur rondom de Baakse Beek. Het was een zeer boeiende avond, waarbij circa zestig toehoorders aanwezig waren.

Almen, Ons Huis, dinsdag 13 maart

De gezamenlijke lezing met het Historisch Genootschap Lochem werd gegeven door de bekende historicus Henk van Baalen uit Deventer. Voor een volle zaal met circa honderd belangstellenden liet hij ons op zijn bekende enthousiaste wijze de verborgen schoonheden van Deventer zien. Dit jaar was het de twaalfde keer dat beide historische verenigingen een gezamenlijk evenement organiseerden.

Gorsel: Residentie De Roskam, dinsdag 17 april

Na onze ledenvergadering verzorgde Jos Paardekoper uit Deventer een lezing over de industriële revolutie in de 19e eeuw. Bij deze vergadering en lezing waren ongeveer zeventig personen aanwezig.

Eefde, Het Hart, donderdag 4 oktober

De lezing van ons bestuurslid Joop Hekkelman over de gebeurtenissen in de jaren '50 en '60 rond zijn geboortehuis boerderij 'De Prins' aan de Flierderweg was een groot succes. Circa 120 aanwezigen genoten van zijn verhalen.

Almen: Ons Huis, donderdag 15 november

Omdat de beoogde spreker, Walter Lodewijk uit Zeewolde, voor deze avond verhinderd was, moest de activiteitencommissie op zoek naar een vervanger. Huub Ummels uit Ugchelen bleek te kunnen invallen. Zijn lezing over Het Oude Loo was met ongeveer tachtig toehoorders goed bezocht.

Overige activiteiten

Naast de organisatie van de bovenstaande jaarlijks terugkerende activiteiten heeft onze vereniging ook een aandeel gehad aan de volgende plaatselijke, regionale en landelijke activiteiten:

Deelname van De Elf Marken aan de actie NLdoet

Omdat wij dit voorjaar een ingrijpende interne verbouwing (verplaatsing tussenwand in de presentatieruimte) van het Tramstation in gang hebben gezet en inmiddels ook hebben afgerond, was er behoefte aan de inzet van vrijwilligers voor allerlei klusjes, die met de verbouwing in verband stonden. Op zaterdag 10 maart heeft een groot aantal vrijwilligers geholpen bij de afwerking van de interne verbouwing. Omdat deze werkzaamheden plaats konden vinden in het kader van NLdoet ontvingen wij van het Oranje Fonds een substantiële bijdrage van € 400.

Dodenherdenking 4 mei

Zoals ieder jaar zijn op 4 mei leden van het bestuur naar de Houtwal en alle overige gedenkplaatsen gegaan om stil te staan bij de Tweede Wereldoorlog en de bevrijding en hebben daar namens De Elf Marken een bloemengroet gebracht.

Vrijwilligersbijeenkomst

Op 14 december waren we met veertig personen bij elkaar tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van de werkgroepleden en vrijwilligers, deze keer bij HCR de Hoofdige Boer in Almen.

Tenslotte bedankt het bestuur allen die De Elf Marken steunen en een warm hart toedragen.

Eefde, december 2018

J. te Linde, secretaris

**Agenda jaarvergadering op dinsdag 9 april 2019
in Residentie De Roskam te Gorssel, aanvang 19.30 uur**

1. Opening en mededelingen door de voorzitter
2. Notulen vorige ledenvergadering, zie hiervoor OMB 36e jaargang nummer 3, augustus 2018
3. Jaarverslag secretaris
4. Jaarverslag penningmeester, dit verslag wordt ter vergadering uitgereikt
5. Verslag kascommissie
6. Verkiezing nieuw lid kascommissie i.p.v. Wim Makkink
7. Bestuursverkiezing:
Aftredend en herkiesbaar is Gerrie Smale-Bielderman. Daarnaast zijn Koos Bleeker en Joop Hekkelman aftredend en herkiesbaar.
8. Rondvraag
9. Sluiting

PAUZE

20.15 uur: In tal van omringende plaatsen is de lezing over de stoomtram Zutphen-Deventer gehouden, maar nog niet in Gorssel. Na de ledenvergadering zal Hans Geerlink uit Gorssel dit gemis goedmaken.

KIEVITSEIEREN

Joop Hekkelman

Het rapen van kievitseieren was vele jaren een traditie in Nederland. Vooral in Friesland, maar ook elders, zelfs in onze contreien, werd er een sport van gemaakt het eerste ei te vinden. Dat werd, ook traditiegetrouw, aangeboden aan de Koningin. In Friesland viel ook de Commissaris van de Koningin die eer te beurt. De vinder ontving zelfs een geldelijke beloning.

Fraude

De strijd om de eer, meer was het niet, liep soms hoog op. Er zijn zelfs gevallen van fraude bekend, zo'n honderd jaar geleden. Wat ooit als een eenvoudige traditie werd beschouwd is inmiddels verboden. Behalve in de provincie Friesland. Daar wordt af en toe nog een ontheffing verleend en heeft men bedacht dat in bepaalde gebieden 'vinden' wel mag, maar 'rapen' niet.

De Commissaris komt na een 'sms-melding' kijken en gaat met de gelukkige vinder op de foto. Het lijkt op ingewikkeld gedoe om een kansloze traditie in de benen te houden.

Aan Gorssel de eer

De Friezen beschouwden het eieren rapen als hun traditie en werden niet vrolijker wanneer elders in het land iemand hen voor was. Dat gebeurde toch af en toe. In de tijd dat kievitseieren rapen nog geen weerstand ondervond, viel Gorssel één keer de eer te beurt. Op 21 maart 1937 vond W. Assink uit Joppe het eerste ei. Het werd per post naar Hare Majesteit gestuurd. Die dag werden er maar liefst twaalf eieren bezorgd ten paleize. Assink moest de eer delen met een ei uit Deventer. De tien Friezen die met afstand te laat kwamen hadden het nakijken. De kieviten waren onze regio dat jaar goed gezind.

Spannende race der kievitseieren....

Het heeft gespannen in den wedstrijd van de eerste kievitseieren. Twaalf deelnemers, keurig verpakt, werden met den grootst mogelijken spoed naar het paleis van H.M. de Koningin gezonden. Alle twaalf kwamen ze even keurig aan, maar twee hadden een grooten voorsprong. Maandagochtend vroeg werden zij tegelijk bezorgd. Het was dus een „dead heat" geworden.

Twee landgenooten kunnen daarom dit jaar de eer voor zich opeischen, dat zij H. M. de Koningin het eerste in ons land gevonden kievitseie hebben gezonden. Het zijn de heer Assink uit Gorssel en de heer Lutgerhorst uit Deventer.

De Friesche sierzoekers hebben zich dit jaar de eer laten ontfutselen. Onder de tien stuks, die in den loop van Maandag nog door de post ten paleize werden afgegeven, bevonden zich ook enkele eerste kievitseieren uit Friesland, maar zij waren een flink aantal uren achter bij de zendingen uit Gelderland en Overijssel.

De heer Assink uit Gorssel.
uit Gelderland en Overijssel.

Sumatra Post d.d. 30 maart 1937

DE ILBRINKS van boerderij 't Hekkert in Gorssel

Ab Ilbrink

Aan de Domineesteeg 2 in Gorssel ligt de oude boerderij 't Hekkert. De naam 't Hekkert verwijst naar het hek op de grens tussen de marken Eschede en Gorssel dat zich op deze plek bevond. Meer dan 125 jaar woonde en werkte de familie Ilbrink op 't Hekkert, tot de boerderij in 1979 werd verkocht.

De eerste Ilbrinks op 't Hekkert

In het jaar 1845 komt er voor het eerst een familie Ilbrink wonen op boerderij 't Hekkert. Dat zijn Gerrit Hendrik Ilbrink en zijn vrouw Johanna Borgman, samen met hun zoon en schoondochter Gerrit Jan Ilbrink (31 jaar) en Wilhelmina Scholten (30 jaar). Ze komen van 't Ilbrink, waar ze zeven jaren hebben geboerd. 't Ilbrink wordt geveild en de aankoop is voor hen niet haalbaar. Daarom wordt de naburige boerderij 't Hekkert, eerder ook wel Ewoltstede genoemd, gekocht, die voor hen wel te betalen is.

Het BOUWPLAATSJE, *Ewoltstede* of den *Hekkert* genaamd, gelegen onder *Gorssel*, bestaande in BOUWMANSWONING, enz. met BOUWLAND en het WELLAND *de Weerdjes*, als ook met het regt van één koe-weidens op den Eschederweerd, te zamen groot 2 Bunders, 66 Roeden en 58 Ellen.

Op 22 februari 1845 worden Gerrit Jan en Wilhelmina voor 4300 gulden eigenaar van 't Hekkert.

Gerrit Jan en Wilhelmina krijgen tien kinderen, vijf zijn er geboren op 't Ilbrink en vijf op 't Hekkert. Een dochter, Frederika, trouwt in 1874 met haar buurjongen Jan Scholten van Brinkman en verhuist van 't Hekkert naar Brinkman. Hiermee staat de klok weer gelijk, want haar moeder Wilhelmina kwam ook van Brinkman (en ging, zoals we hiervoor zagen, via 't Ilbrink naar 't Hekkert).

Tweede generatie op 't Hekkert

Jan, een zoon van Gerrit Jan en Wilhelmina, trouwt in 1883 met Jantje Tuitert van de Grote Muil. Samen krijgen ze in 1884 een dochtertje Willemina, dat niet lang zal leven. Zij overlijdt in 1885. Het echtpaar blijft kinderloos.

Jan Willem Ilbrink, een broer van Jan, woont in Voorst en is in 1888 weduwnaar geworden. Hij blijft achter met vijf kinderen. De jongste van de kinderen, Johannes (geboren in 1887), verhuist in 1889 naar 't Hekkert, waar hij liefdevol wordt opgenomen door zijn oom en tante Jan en Jantje Ilbrink. De achterliggende gedachte is dat er een bedrijfsopvolger moet komen. Johan groeit op en trouwt in 1913 met zijn buurmeisje Wendelina Tuitert van de Grote Muil. Op 10 oktober 1915 wordt hun enige zoon Jan geboren.

Johan, Wendelina en Jan Ilbrink en oudtante Jantje Ilbrink-Tuitert

Een neef als buurjongen

In 1929 komt Jans' neef Willem Ilbrink vlakbij wonen, op boerderij Brinkman. Willem is een zoon van een broer van Johan, Willem Hendrik genaamd. Willem Hendrik is in 1927 verongelukt door een dodelijke trap van een paard en de zorg voor twee opgroeiende kinderen is voor zijn weduwe, Maria Brink, een zware taak. Willem wordt dan opgenomen door zijn oom en tante Gerrit en Gerritje Scholten-Ilbrink op Brinkman, op een steenworp afstand van 't Hekkert. Gerrit en Gerritje (Gerritje is een zus van Hendrik en Johan) hebben geen kinderen en Willem is dan ook meteen hun bedrijfsopvolger, net zoals dat bij neef Johan op 't Hekkert het geval was.

Uitsnede uit kaart van omstreeks 1840

Jan (Ilbrink) van 't Hekkert en Willem (Ilbrink) van Brinkman zijn behalve neven en leeftijdgenoten ook boezemvrienden. Dit zal ongetwijfeld meegespeeld hebben in de gedachtegang van de familie, dat de jongens dan samen kunnen optrekken. Allebei worden ze lid van de jongerenvereniging en altijd zijn ze in elkaars buurt te vinden, zoals op de foto op de volgende pagina te zien is. Jan heeft nog een periode muziek gespeeld, Willem is meer van het voordragen van verhalen en gedichten. Ze hebben elkaars steun en hulp altijd nodig.

Linksonder zittend op de eerste rij Willem, schuin daarachter tweede rij Jan

Jan aan het melken

Willem met paard en veulen

Derde generatie op 't Hekkert

Op de boerderij is Jan (Ilbrink) van 't Hekkert altijd druk bezig. Hij is klein van stuk en een ijverig mannetje. Zijn medewerker Gerrit Jan Bruggeman heeft zo zijn werkzaamheden in de zomer op het land, en in de winter gaan ze wilgen knotten op de uiterwaarden: hout voor de kachel om warm te blijven! Of ze halen berkentakken in het bos aan de Lindeboomweg om bezems van te maken.

Het is altijd koud in huis door de hoge plafonds. De warmte vloeit weg en zijn moeder zegt, als de oostenwind op het raam staat, dan vaak: "Holt de jas maor an want 't is hier kold in huus."

In 1964 overlijdt Jans vader Johan op 77-jarige leeftijd; het praten met zijn moeder Wendelina wordt moeilijker omdat zij behoorlijk doof aan het worden is. In 1968 overlijdt ook zij en moet Jan zelf zijn etenspotje klaarmaken. Dat is iets te veel gevraagd. "Nee, ik pak wel een snee brood met jam of boterhamworst." Niet gezond natuurlijk maar ja, hij is baas in eigen huis.

Als er een koe moet kalveren of ziek is, dan gaat hij bij neef Willem vragen of die de veearts wil bellen, want een telefoonaansluiting is er niet op 't Hekkert. Bij het hooien gaat de samenwerking verder met balen laden op de Lenden of aan de Kozakkenweg in Gorssel. Dan wordt bij Dina ten Have koffie of thee gedronken.

Het bedrijf is in die tijd ca 14.5 ha groot. Begin jaren zeventig schaft Jan een tractor aan om het werk te klaren en een tweeschaar rondgaande ploeg, met een

meststrooiertje erbij en een maaibalk aan de trekker om het gras te maaien. Die maaibalk kost hem een deel van zijn middelvinger. Ongelukje! Zijn veestapel wordt steeds kleiner in die jaren, zowel in aantal als ook in de hoogte van de dieren. Zijn fokbeleid is niet echt gericht op duurzaamheid. Hij fokt met eigen stieren uit eigen

bloedlijnen en krijgt daardoor te maken met problemen bij het afkalven enzovoort. "Ach," zegt hij dan, "ik zal mien wel redden."

Neef Willem (vader van de auteur van dit artikel), gaat regelmatig bij Jan op bezoek. Dan wordt er gediscussieerd over partij en politiek, zowel over de eigen gemeente als over landelijke politieke zaken. Televisie is er op Brinkman niet. Dus wordt op zaterdag of zondag tv gekeken bij Jan op 't Hekkert: naar de schaatswedstrijden met Ard en Keessie of - op tweede kerstdag - naar het Billy Smart kindercircus. Eind oktober 1978 wordt Jan ziek. Op een zondagmiddag zijn de vensters van de ramen niet opengedaan. De Ilbrinks van Brinkman vertrouwen het niet en vinden Jan in zijn bed, halfzijdig verlamd. Hij wordt opgenomen in het Geertruiden Ziekenhuis te Deventer, maar zijn gezondheidstoestand gaat alleen maar achteruit. Op 4 januari 1979 wordt Jan opgenomen in het P.W. Jansen verpleeghuis in Almen, waar hij op 9 januari overlijdt.

Hoe moet het nu verder? In de voorbije drie maanden heeft neef Willem de dieren verzorgd en dat kan niet altijd zo doorgaan. In goed overleg met familieleden en notaris G.W. Galle uit Eefde is toen besloten tot verkoop van de boerderij. Er zal een openbare verkoop plaatsvinden van alle nagelaten inboedel in voorhuis en achterhuis, de landbouwvoortvaring en de nog aanwezige veestapel. Daarna zal er een openbare veiling van de boerderij en de landbouwgronden komen.

Boeldag

Op 1 maart 1979 vindt het erfhuis, ook wel boeldag genoemd, plaats op boerderij 't Hekkert. Alle goederen zijn genummerd en worden ter veiling bij opbod verkocht. Het publiek, veelal kopers maar ook ontzettend veel nieuwsgierige mensen, wil een goede plek veroveren om de veilingmeester goed te kunnen horen en zien. De artikelen, die men van te voren al heeft kunnen bekijken, worden voor zover mogelijk nogmaals getoond. Veilingmeester, ook wel afslager genoemd, is Marinus Oosterveld. Zijn vader was ook al afslager, dus het is min of meer een beroep dat

overgaat van vader op zoon. Zij zijn 'in dienst' bij de notaris, in dit geval dus notaris Galle. Er is zelfs iemand met een koffiekraam en broodjes met warme worst, zodat niemand honger hoeft te lijden. Iets warm is zeer welkom, want het is een koude voorjaarsdag die eerste maart 1979.

De notaris en de afslager staan op een platte wagen zodat ze een goed overzicht hebben over de menigte, de geboden bedragen goed kunnen horen en ook de namen kunnen noteren.

Het is al vroeg druk in de Eesterhoek

Marinus Oosterveld (met pen wijzend in de hand) brengt de goederen aan de man

In totaal zijn er ongeveer 170 percelen, ofwel goederen, te verkopen en het duurt dagen voordat afslager Oosterveld weer een beetje normaal kan praten, want hij is zijn stem helemaal kwijtgeraakt door al dat geroep en geschreeuw. Eenmaal, andermaal, verkocht!

De goederen gaan vlot van de hand, men overbiedt elkaar en de werkelijke waarde ligt vaak veel lager dan het bedrag waarvoor ze verkocht worden. De prijzen variëren van bijvoorbeeld ramen en ijzer voor 10 cent, een spinnewiel dat in vele stukken uiteen ligt maar toch 70 gulden opbrengt, tot aan kasten en kabinet waarvan de prijs oploopt tot bijna 4000 gulden. Ook persoonlijke spullen uit de familie, zoals bijvoorbeeld letterdoeken, gaan onder de hamer van Oosterveld en dat is toch wel ontzettend jammer. De landbouwtractor met machines en veevoer worden verkocht, alle goederen krijgen een nieuw leven op

andermans terrein. Aan het eind van de dag gaat de veestapel van de hand, in totaal twaalf koeien en pinken. Ze worden aan alle kanten en aan de uiers gevoeld en geknepen, je denkt haast 'toe dan koe, trap maar eens een keer goed van je af'. In totaal brengen deze runderen toch nog gemiddeld 1500 gulden op en dat is best een goede prijs.

Het besef is er dat het niet anders kan, maar het nare lege gevoel van een ingestorven Hekkert doet wel zeer.

Veiling onroerende goederen

Op 14 maart 1979 wordt de boerderij met landerijen publiek ingezet in De Roskam in Gorssel. Ook op deze dag een volle zaal. Gegadigden zijn er, maar de meesten zijn gewoon nieuwsgierig wat de opbrengst zal worden. Het zal in elk geval vele malen meer zijn dan in 1844, dat is wel zeker! Op zo'n dag wordt het onroerend goed als het ware bewaardeerd door een prijs die bepaald wordt door iemand die een perceel inzet. Dit gaat onder leiding van de veilingmeester, in dit geval is het ook nu weer Marinus Oosterveld. Dit inzetten gebeurt veelal door iemand die een graantje wil meepikken van de opbrengst, want op de feitelijke verkoop twee weken later verdient de inzetter het zogenaamde inzettersloon. Dit is een percentage van het bedrag waarvoor iets is ingezet (zo'n 1,5%, afhankelijk van de hoogte van het bedrag). Mits de opbrengst op de verkoopdag hoger is, anders blijft de inzetter er aan hangen, zoals dat heet. Dan is hij de koper van het perceel.

BOERDERIJ TE GORSSEL

Notaris mr. G. W. Galle te Gorssel zal op woensdag 28 maart 1979, nam. 2 uur, in hotel „De Roskam“ te Gorssel, bij toeslag publiek verkopen t.v.v. de Erven van de heer J. Ibrink de tot de boerderij „Hekkert“ behorende, alle te Gorssel gelegen percelen, ingezet zoals hierna vermeld:

1. woning aan de Domeineesteg 2 met bedrijfsgeb., afzond. landbouwschuur, wagenloods met varkensstal, erf, tuin en weiland, groot ± 0.55.72 ha, Ingezet op f 246.000;
2. weiland, groot ± 1.56.28 ha, f 97.000;
3. weiland, groot ± 1.66.66 ha, f 106.000;
4. bouwland, groot ± 1.61.82 ha, f 106.000;
5. bouwland, groot ± 1.50.92 ha, f 103.000;
6. bouwland, groot 2.28.50 ha, f 130.000;
7. bouwland en singel, groot ± 0.48.90 ha, f 29.000;
8. weg, bos en weiland, groot ± 1.70.60 ha, f 58.000;
9. weiland, groot 1.28.40 ha, f 48.000;
10. weiland en water, groot 2.19.70 ha, f 67.000.

De percelen 1 t/m 5 liggen aan de Domeineesteg, 6 aan de Kozakkenweg, 7 en 8 aan de Lindeboomweg, 9 en 10 aan de Kleiweg (nabij de IJssel).

Bij de toeslag ook combinaties van de percelen 1 en 2, 3, 4 en 5, 1 t/m 5, 7 en 8, en generale massa.

Bez. gebouwen dl. en zat. nam. 2-3 uur.

Aanv. vrij van pacht na betaling van de koopprijs.

Betaling uiterlijk 1 mei 1979.

Inl. bij de notaris (tel. 05750-1.45.34, Postbus 2018, 7210 ZG Eefde), waar verdere inl. en situatietek. te verkrijgen zijn.

Op 28 maart 1979 wordt 't Hekkert definitief verkocht. De bedragen zijn niet veel hoger dan bij de inzet, alleen het perceel nr. 6, gelegen aan de Kozakkenweg, dat gekocht wordt door de gemeente Gorssel brengt ongeveer 30% meer op. De gemeente heeft daar bouwplannen. Inmiddels is het een complete woonwijk,

Gorssel Noord. Straatnamen als Hekkertersland en Ewoltstede herinneren daar nog aan 't Hekkert. De overige landbouwgronden zijn in een soort mini-ruilverkaveling terechtgekomen en door verruiling in bezit gekomen van aanliggende boeren. De boerderij heeft vervolgens een aantal jaren leeggestaan en is uiteindelijk doorverkocht en verbouwd tot woonboerderij.

Familiegraf

Op de algemene begraafplaats in Gorssel bevindt zich het familiegraf van de Ilbrinks van 't Hekkert.

Van de gemeente Gorssel komt op een gegeven moment de vraag of het graf op naam kan worden gezet, want anders wordt de steen verwijderd en het graf te zijner tijd gedolven. Dat gaat de auteur (immers achterneef van Jan en zoon van Willem), te ver, want het is een blijvende herinnering aan allen die op 't Hekkert hebben geleefd.

Met dank aan:

Erwin Strookappe voor het gebruik van de gegevens van zijn website De Eesterhoek Familie Menkveld voor het gebruik van foto's

VE-JEURDAGSVESITE OP 't NUESSINK

Wim Rood

In mien jongestied, zo'n dikke 75 joor -elejen, was 't vier'n van opoe Brinkmans ve-jeurdag op Erve 't Nuessink (laes an 't ende) hier in Aefde altied 'n ampant gebeur'n. Ze heeld'd'r namelek maar één keer in de vier joor 'n uitgebreide feesteri-je op nao. Want eur moo kreeg, zo as ze ons toen, as kinder zeende, wiesmaakten, langpoot de Stork op vesite, die eur op 29 februari in 't schrikkeljoor van 1864, as 'n postpakketjen deur 't schossteengat in de beddekaste had laoten zakk'n. Met dit soort verzinsels hoe-j bi-j de jongeluu vandage an de dag neet an te komm'n. Ze lacht oe veerkant uut. Wi-j waar'n toendertied zo greun as grös en

wisten neet baeter of de kinder kwamm'n achter de boer'nkool van dan, of wod'n deur de stork af-eleverd. Toen ze de vierentachtigste geboortedag vierde, ve-telde ze in geur'n en kleur'n dat ze noe dan toch eindelek de volwassen laeftied van 21 joor had bereikt. "Maor", zae ze: "Ondertussen he'k wal efkes negen kinder op de waerld -ezet en groot -ebracht. Wi-j dut mien dat nao", gräölde ze vanonder eur witgestaeven zundagse knipmutse. Op 'n ereplaatse, vlak näöst 't feestvarken, zat in de gemakstool eur breur, Get Jan Oom van de Ganzekolke uut Empe. Toen, in onze oog'n 'n beheurlek uut de kluut'n -ewassen, vrendelege olde man, met humoristische trekjes. A'w toendertied met um de bongerd inleep'n, achter zeen grote, staotege boerderi-je in Empe en ons vroeg o-w zin hadd-n in 'n klapspeere en "jao" zae-en, dan mos ie deksels good uut oe döppers kiek'n, want veurda-j 't in de smiezen kreeg, ha-jmet zeen knoestege warkhande, 'n besten optater veur de konte te pakk'n. 'n Gebrukeleke plaogeri-je van um was ok altied, da'w aemm an zeen wiesvinger mossen trekken. Gelieke doorop kwam dan 'n knetter-nd geträöter van achter-uut zeen bokse. "Ziezo", zae -e dan, "t is baeter in de wie-je waerld as in 'n nauw gat". Hoe of -e dat zo op stel en sprong veur mekare kreeg was veur ons 'n raodsel. In gedachten zee 'k um nog zo veur mien. Keersrecht op in de stoel. Gekleed in 'n driedeleg zwat pak, 'n bokse zonder gulpe, maor met 'n kleppe met kneupkes an de veurkante. Ze neunden dat toen 't prissenteerblad. Behalve disse klepboksen kwamm'n toen ok de zogeheten snelpissers in de mode. Dat waar'n boksen met an de veurkante 'n glieve met 'n ritssluiting. Ha-j de ritse neet good dichte trokk-n, dan wod'n -ezeg da-j de staldeure lös

Echtpaar Gerrit Jan Hunnekink (1867-1961) en

Everdina Sarink (25 sept. 1928)

Foto: mevrouw Bensink uut Empe

hadd'n staon. "Pas maor op", zae-en ze dan, "'t peerd slöt oe op hol". 't Beste ko-j dan zegg'n: "gif niks, ik schaffe mien toch 'n trekker an".

In 't vesjeszak van Get Jan Oom stak 'n zilveren hallozie met ketting. Van onder zeen platte pette keek'n oe 'n paar preteugskes an. Wat opveel in zeen bruun ve-weerd gezichte waar'n de dikke wenkbraow'n en de grote neuze: "Wat heb ie toch 'n grote neuze", vroeg 'k 'n keer. "Jao, mien kearttjen", zae-e, "ik kon kiezen uut 'n grote neuze of 'n snotneuze, toen he 'k toch maor die grote neuze -enomn'n, al mo'k noe wal altied 'n grote neuzendook in den tuk hebb'n".

Op die grote ve-jeurdag kwam de familie in grote getale opdaag'n. In de grote kökk'n stond'n de reet'n steule menneke an menneke, en op riege weg langs de muur'n op-esteld. Toen nao 't filseteer'n iederene zeen plaetsken had in-enommen, wod'n vanuut de kleine kökk'n koffie met 'n snee koeke op-edeend. 't Jonge volk kraop bi-j mekare onder de grote bozem, rondumme de gleu-jend heite potkachel en leet'n zich 'n kummeken warme sukela met Daeventer koeke good smaak'n. Toen de laatste koffieköpkes tunderste baoven op de schötteltjes stond'n, ten teken dat iederene d'r meer dan genog van had, ve-dwenen de mansluu efkes naor daele en de schure um de laevende have te bekiek'n en umseliek ok aemn um 't huusken te bezuuk'n.

Wieter kwamm'n ze neet, want buut'n lag alles dikke onder de snee en 's nachens vvoor 't dat ut kraakt'n. Wi-j jonges dachten door anders aover. De achterste wei-je, vlak näöst de olde Aefse baeke was deur 't hoge water half onder e-loop'n en in 'n iesbane um-etoverd. Op disse plekke hew dan ok op onze holten deurlopers, met vall'n en opstaon de aerste beginsels van 't schaetse-ri-jen onder de knie -ekreeg'n.

Van uut daele brachten de mansluu de bekende 'aromatisch' roekende luch van 't veevoer met zich mee, dat op 'n hoop midden op de harde leemvloere lag. Onderwiel wod'n vanuut de glazen wandkaste näöst 't kammenet de borrelglaeskes veur den dag -ehaald en kwam 'n grote schale met walnötten op taofel te staon. 't Duurden dan ok neet lange of de mansluu nipten an 'n jonge klaore of 'n brandewientjen met suker, onderwiel de vrouwluu nereg an 't laepel'n waar'n in 'n glaesken boer'njonges of 'n advekaotjen met slagroom. D'r wod'n wat af-ereb-beld, want zo vake zagg'n ze mekare neet. Alles ging met de fietse of benewagen. Auto's mos ie met 'n keersken zuuk'n.

'n Kiste met Willem II segaar'n kwam op taofel en veurd dat met 'n striekzwaevel de brand d'r in ging, knipten ze met 'n scheerken 'n stuksten van de onderkante van de segare af. Wi-j kreeg'n de bandjes en de-jen ze um de vingers. Dikke, blauwe wolken van genot zweefd'n aemn later umme de borsten en de zie-jen spek in de wimme. Get Jan Oom frommel-n zich nog maor 's 'n varse proeme achter de kiez-n (veur zo wiet as -e die nog had). Met 'n schuuns oge loerd'n ik vol verbazing, hoe of -e met de regelmaat van de klokke 'n straole brune tabaksap met 'n grote baoge in 'n spiej-bekskan achter de gruusbak kwalster'n, woorbi-j d'r mangs ok

nog wal 's wat langs hen flodderd'n. Segretten zag ie neet, want die pampieren dröllekes vond'n ze maor niks.

Wat mien nog heel goed bi-j -eblee-m is, was 'n veurval in de kleine kökk'n. Op taofel stond 'n advekaotflesse, woor nog 'n kladden onderin zat. Eén van de ooms gaot 'n slompe melk in de flesse en klotsten 't zaakje dufteg deur mekare. De inhoud gaot -e in twee theeökpkes. "Jonges", zae -e, "drink maor lekker op. Dat geet d'r wal in nao al dat schaetse-ri-jen. Ie kriegt ut d'r lekker warm van van binnen". Nou, dat he'w -eweet'n. 't Was baeter -ewès a-w 't spul neet zo schielek naor binnen hadden -eslobberd, want 't duurden maor efkes of wi-j zag'n de waerld veur 'n doedelzak an.

*Boerderi-je Hunnekink, umstreeks 1890. In 't midden Gerritje Hunnekink
Foto: mevrouw Bensink uut Empe*

As 'n paar zoltzakk'n hing'n wi-j aemn later in de steule. Veuld'n ons duzeleg en slecht in de hoed. "Wat heb't iele toch, bu-j meu van 't schaetsen", vroeg d'r ene. Natuurlek neet, wi-j hadd'n gewoon 'n stuk in de krage. 'n Paar glaeskes ranja met 'n hand vol nötten deed echter wonder'n. A'w de nötten tussen de tande neet kapot kreeg'n, dan drukt'n wi-j ze tussen de deure van de kleine kökk'n in mekare. Tussen twee haokskes: de grote olde nötteboom van 't Nuessink steet d'r nog altied. Dreg zelfs nog nötten en steet an de Nachtegaolstraote. 't Is de enege tastbare herinnering an 't olde historische Nuessink, dat in de zesteger joor'n tegen de grond ging um plaatse te maak'n veur 'n nie-jbouwwiek.

T-rugge naor de vesite. Tegen den aovend was d'r brood met koffie, woornao iederene welgezind op huus an ging. Veur 'n ome uut Wichem (Wichmond) had

't feest nog 'n kold ende in petto. Op weg naor huus ree-j-e neet aover, maor stik langs de Kapperbrugge in de Kapperdiek en kwam met fietse en al, tut an de boek in 't ieskolde Barkelwater te staon. Kennelek had ok hee wat te diepe in 't glaesken -ekeek'n. Op slag wod'n -e helder in 't heuf en kreeg bi-j ons thuus 'n dreuge bokse an 't gat.

Al met al '-n gedenkweurdege ve-jeurdag, die tut vandage an toe in mien geheugen is bliieven hang'n.

*In de grote kökk-n van 't Nuessink: Gerritje Hunnekink (1864-1951) en Gerrit Albert Brinkman (1864-1932)
Foto: familie Rood uut Aefde*

Naoschrift

De bewoning van disse historische boerderi-je wod al -eneumd in 't register van leenaktenbeuke van 't Vorstendom Gelre en Graafschap Zutphen in 't joor 1401. Doorin laezen wi-j:

”Dat goet tot Nuysinck, gelegen in den kerspel Warensfelde, in de buyrschap van Eefde tot enen dienstmansleene, opgedragen bij Gerrit van der Capellen tot behoeff van Herman van Eynsse.”

't Geet hier um een gewaarde boerderi-je met stemrecht in de marke Aefde en voor de markerichter de markevergaderingen veur zat.

*Boerderi-je 't Nuessink.
Op de achtergrond de Nöttenboom
Foto: familie Rood uut Aefde*

Toen en nu (10)

Boerderij Bosman aan de Bielderweg/hoek Dennendijk in Kring van Dorth werd in 1927 door een cycloon zwaar beschadigd.

Door cycloon verwoeste boerderij Bosman van Klein Horsman in 1927, aan de Bielderweg, hoek Dennendijk.

SPONSORS VAN DE ELF MARKEN

Almen:

Bouwbedrijf Geers BV, Kapelweg 22A
Camping Domein Groot Besselink, Lage Lochemseweg 31C
Geert de Groot fotograaf, Bakkersteeg 2
HCR De Hoofdige Boer, Dorpsstraat 38
Hotel Conferentiecentrum Landgoed Ehzerwold, Ehzerallee 14
Installatietechniek RoMa b.v., Scheggertdijk 41
Loonbedrijf Almen-Harfsen, Kapelweg 22
Museum STAAL (Pien Pon), Dorpsstraat 39
Tuintechniek Eefde, Scheggertdijk 4

Deventer:

Van Lente Systeemintegratie BV, Herfordstraat 5
Artistique BV, Maagdenburgstraat 32C
Internat. Transportbedr. Van Opijnen BV, Bochumstraat 6

Eefde:

Aannemersbedrijf Nengerman, Zutphenseweg 144
Autobedrijf Lenselink BV, Schoolstraat 11
Autoservice Eefde (J. Fomenko), Zutphenseweg 73
Brouwer Autoschade, Teenkweg 4
Coöp Versluis, Schurinklaan 16
De Stempel Winkel, Dr. Van der Hoevenlaan 27A
Dijkerman Rietdekkers, Scheuterdijk 23
Fysiotherapie Eefde, Rustoordlaan 10
Fresco Schilders- en decoratiebedrijf, Kapperallee 61
Gudrun Raiss, Jodendijk 45
Gebr. Klumper Auto's, Kapperallee 87
Kwekerij De Veldsprong, Scheuterdijk 16
Landgoed het Haveke B&B, Zutphenseweg 113
Majoor Makelaars & Taxateurs, Rustoordlaan 50
Restaurant De Sluis, Schoolstraat 70
Schoonmaakbedrijf Frederiks VOF, Julianalaan 37
Slagerij Derkjan Addink, Startdijk 11
Te Loo Transportbedrijf, Zutphenseweg 95
Tuincentrum De Blaakhof, De Blaak 15

Epse:

Autobedrijf Preuter, Lochemseweg 15
Installatiebedrijf Eefting, Lochemseweg 26
Installatiebedrijf Haarman, Lochemseweg 10

Gorssel:

Brinkman Super, Nijverheidsstraat 22
Camping Jong Amelte, Kwekerijweg 4
Eetcafé De Hoek, Joppelaan 5
Groente Fruit Traiteurs Wezenberg, Hoofdstraat 55
Huisartspraktijk Van Gelderen, Hoofdstraat 45-B003
Kantoorboekhandel Bechtle, Hoofdstraat 40

Keukenstudio Stormink, Hoofdstraat 25
Loetje Gorssel, Hoofdstraat 26
Loonbedrijf H. Boschloo & Zn, Gorsselse Enkweg 2A
Memento Mori Uitvaartverzorging, Hoofdstraat 27
René Vos Outdoor & Sports BV, Hoofdstraat 39
Schildersbedrijf D.G. Wesseldijk BV, Hoofdstraat 44
Slagerij Jan Rodenburg, Hoofdstraat 38
Smits van Waesberghe Makelaars, Hoofdstraat 39B
Thoma & Bennink's Landerijenbureau, Hoofdstraat 47
Touwslagerij Steenberg, Veldhofstraat 10A
Welkoop H.H. Bernds, Molenweg 38
Weijler & Weijler tandartsen, Hoofdstraat 7

Harfsen:

Aannemersbedrijf Haarman, Lochemseweg 107
André Brummelman Rietdekkersbedrijf, Zeedijk 5
De Haarbroekse Vijvertuin, Harfsensesteeg 40
Fa. Beltman, Haarbroeksteeg 4
Garagebedrijf Henk Slettenhaar, Lochemseweg 161C
Grond- en Straatwerken Fa. Schoneveld Harfsen, Koelerweg 1
Landwinkel & Bloembinderij 'De Winde', Braakhekkeweg 9
Recreatiepark De Huurne, Harfsensesteeg 15
Schildersbedrijf G.J. Wesseldijk VOF, Lochemseweg 121

Joppe:

Het Bosrestaurant, Joppelaan 100
Bouwbedrijf Enderink BV, Lochemseweg 64
De Zevensprong, Dortherdijk 6
Hertenfarm De Langekamp, Joppelaan 116
N.M.J. Schrijver Rietdekkersbedrijf, Joppelaan 102
De Poorte Joppe (straat-, sloop- en grondwerk), Joppelaan 81

Kring van Dorth:

Buitengoed De Vlinderhoeve, Bathmenseweg 7
Henk Klein Ovink Uitvaartverzorging, Wittendijk 6
Stayokay Gorssel, Dortherweg 34

Lochem:

Kimenai installatiebeheer BV, Aalsvoort 2
Multicopy The Communication Company, Burg. Leenstraat 54
Zweverink Muziek, Zwiapseweg 80

Zutphen:

Ahorn-bouwssystemen, Sontstraat 7
Kamphuis Hoogwerkers BV, Loohorst 7
Kamphuis Schilderwerken BV, Jutlandstraat 1
Rabobank Noord- en Oost-Achterhoek, Nieuwstad 1
Rexwinkel BV, Hermesweg 19

Inlichtingen over sponsoring bij de penningmeester.

Privacy en gegevensbescherming

Het bestuur van de Historische Vereniging De Elf Marken heeft op dinsdag 18 december 2018 vastgesteld dat de registratie van persoonsgegevens (het ledenbestand*) wordt bijgehouden om:

- de leden het tijdschrift 'Ons Markenboek' te kunnen toezenden;
- de leden informatie te verstrekken over activiteiten zoals lezingen, excursies, projecten e.d.;
- de facturering van de contributie te registreren en te bewaken;
- de leden te kunnen benaderen voor verenigingsactiviteiten.

Het ledenbestand bestaat uit bestanden die met het computerprogramma 'PC-leden' bijgehouden worden en bevat:

- naam, adres, woonplaats, telefoonnummer, rekeningnummer (incasso)
- emailadres
- bezorger

De bestanden worden door de penningmeester beheerd op zijn privécomputer. Deze computer is goed beveiligd tegen schadelijke software, hackers en computercriminelen. Op een externe harde schijf staat een backup.

De bestanden worden gecontroleerd door de penningmeester, die onmiddellijk op de hoogte wordt gesteld van alle wijzigingen. Leden en sponsors verrichten hun betalingen naar de bankrekening van De Elf Marken, die beheerd wordt door de penningmeester.

Het is het uitdrukkelijke beleid van De Elf Marken om niet te profiteren van het gebruik van de bestanden en deze niet te verkopen. Gegevens uit deze bestanden worden alleen ter beschikking gesteld aan anderen als dat nodig is om een doel van De Elf Marken te realiseren. Daarbij wordt steeds afgesproken dat de verstrekte gegevens, na gebruik voor het doel waarvoor ze zijn verstrekt, worden vernietigd.

**Het ledenbestand omvat ook donateurs, abonnementhouders en andere relaties die mogelijk geen leden zijn.*

Het lidmaatschap loopt van 1 januari - 31 december.

Opzeggen van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 december.

De contributie bedraagt € 20,00 per jaar per gezin. Hiervoor heeft men vrije toegang tot de vergaderingen, lezing- en dia-avonden. Tevens wordt elk kwartaal Ons Markenboek gratis toegezonden.

Betaling van contributie, bijdragen of giften kan op de rekening van de vereniging nr. NL12RABO 0301 4056 11 bij de Rabobank Noord- en Oost-Achterhoek t.n.v.: Historische Vereniging De Elf Marken.

Voor contributiebetaling wordt de voorkeur gegeven aan een machtiging.

De Historische Vereniging De Elf Marken heeft de status van Culturele ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). De belastingdienst stimuleert daarmee de begunstiging van de vereniging met (periodieke) en testamentaire schenkingen.

Nadere informatie over schenkingen verstrekt de penningmeester.

Publicatie of overname van artikelen uit Ons Markenboek is alleen toegestaan met schriftelijke toestemming van de voorzitter van de redactiecommissie.

Kopij te zenden aan een van de leden van de redactiecommissie, bij voorkeur via e-mail.

Het verenigingsgebouw het Tramstation, Van der Capellenlaan 4 te Gorssel, is op dinsdagmiddag geopend van 14.00 - 16.00 uur en op donderdagmorgen van 10.00 - 12.00 uur. De tweede dinsdag van de maand kan men hier terecht voor bibliotheek en genealogie. In het Tramstation beschikken wij over kopieën op microfiche van het bevolkingsregister tot 1940. Het gemeentearchief is ondergebracht bij het Regionaal Archief Zutphen, tel. 140575, www.regionaalarchiefzutphen.nl.

U kunt hier terecht van dinsdag t/m vrijdag van 10.00 - 16.00 uur.

Het Gelders Archief

Openingstijden dinsdag tot en met donderdag van 10.00 - 17.00 uur en elke tweede zaterdag van de maand van 9.00 tot 17.00 uur.

Gelders Archief, Westervoortsedijk 67D, 6827 AT Arnhem, tel. 026 - 3521600, www.geldersarchief.nl

Het tramstation vanaf 1926

